

NOVA PRAVDA

GLASILO NARODNO-SOCIJALISTIČNE STRANKE.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, G. adišče št. 7, levo.
Telefon števil. 77.

Izhaja vsako soboto.

Mesečna naročnina: za tuzemstvo 6 Din, za inozemstvo 8 Din.

Inserati se računajo po velikosti. Cene so navedene
v oglasnem delu.

Vladina deklaracija.

Na prvi seji izvanrednega zasedanja narodne skupščine dne 6. t. m. je takoj po končanih formalnostih vstal ministrijski predsednik g. Ljuba Davidović in prečital vladino deklaracijo. Je to od obstoja države prva deklaracija, ki jo je pričakovala celokupna naša javnost z največjo napetostjo — s strahom, jezo in veseljem. Ne moremo dobesedno prinesiti cele deklaracije, in se omejujemo samo na glavne točke.

Predvsem povdarja deklaracija, da hoče sedanja vlada strogo in neizprosno stati na parlamentarnem terenu in se naslanjati pri vseh odločitvah na parlament. Dalje navaja in posebno naglašava, da se naša skupna hiša mora urejevati skupno in dogovorno v neomajni slogi in na podlagi pravilnega ter pristranskega sporazuma Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Glede zunanje politike povdarja vlada v deklaraciji, da se bo naslanjala na zapadne velesile: Francijo in — Anglijo ter Ameriko. Z Italijo hoče vzdržati sklenjeni sporazum in zvezo v zavesti in pričakovanju, da je to v interesu obeh. Glede bratske Čehoslovaške in Male entente naglašava pristranost in obljublja, da bo to zvezo še bolj utrdila.

Vlada je postavila v deklaracijo tudi zahtevo »Balkan balkanskim narodom« in obljublja, da bo skušala vspostaviti normalne odnose med vsemi državami na Balkanu. Glede Rusije upa vlada, da se bo našel način za obnovitev odnosov z bratskim ruskim narodom.

V notranji politiki povdarja vlada v deklaraciji, da bo podvzela vse korake za poenostavljenje administracije, odpravo korupcije in brezposojno izvrševanje in spoštovanje zakonov. V to svrhu bo vlada strogo izvajala zakone, predložila poseben predlog zakona o pobijanju korupcije, eliminirala partijsko zvestavo iz uprave. Za nujne smatra vlada predloge zakonov o invalidih, o moči oskudovanim po povodnji, o kmetijskih kreditih in o izpremembi in dopolnitvi zakona o uradnikih. Vlada obljublja, da pripravi skrajno potreben predlog o posrednih in neposrednih davkih. Na koncu deklaracije vlada prosi narodne poslance, da se jasno odločijo.

To bi bila v bistvu vsebina vladine deklaracije. Ni naš namen napadati ali hvaliti, kjer ni treba. Tudi moramo kot proletarska stranka vsako oficijelno enunciacijo meščanskih strank in blokov soditi iz socialističnega stališča. Vendar moremo mirno in odkrito priznati, da je deklaracija te vlade zelo, zelo različna od raznih deklaracij dosedanjih vlad. Gospod Ljuba Davidović je že kot predsednik demokratsko-socialdemokratskega vladnega bloka nastopal z deklaracijami; zaznamovati pa je velik razloček med l. 1919 in 1924.

Četudi je deklaracija v najtežjem vprašanju zelo previdna, vendar odločno povdarja, da je treba iskati bratski

sporazum Srbov, Hrvatov in Slovencev odkritosrčno in lojalno, brez rezerve in brez zahrbtnih misli, z bratsko ljubeznijo. Za te odkrite, možate in poštene besede smo narodni socialisti g. Ljubi Davidoviću hvaležni. Proč z nepoštenostjo in zahrbtnostjo v politiki in takoj bo drugače v naši državi!

Glede zunanje politike moramo vstrajati ob strani zapadnih sil, ker to zahtevajo naši državni interesi in ker Nemčija mora popraviti vsa strašna grozodejstva, ki jih je zagrešila ne samo napram Belgijcem, Francozom, Poljakom, Srbom in drugim, temveč napram vsemu človeštvu. Nismo ne imperialisti, ne militaristi, a pravica zahteva — popravo krivice. Pri tem našim stališču pa moramo budno paziti, da ne postanemo trgovski objekt zapadnega velekapitalizma. Da to preprečijo, so poklicani vsi poštteni narodni poslanci, katerim je dalo svoje zaupanje in mandat naše jugoslovansko kmetijsko-delavsko ljudstvo.

Z Italijo hoče vlada vzdržati korektno zvezo! Pogrešamo pa toplih besed za naše zaslužene brate v Primorju in Istri, pogrešamo povdarka, da tudi Korotan je in mora ostati slovenski. Pridružujemo se pa iskrenim besedam o bratski Čehoslovaški. — Vezi z našimi najboljšimi in najvernejšimi brati je treba še vse bolj poglobiti, kakor so že.

Prvič pa čitamo v deklaraciji naše vlade krilatice »Balkan balkanskim narodom«. Ne samo to, temveč jugoslovanski Balkan — jugoslovanskim narodom, mora biti deviza slehernega Jugoslavana. In mi, naša država, mora prevzeti vodilno vlogo! Led je prebit, začetek storjen!

Ne zadovoljuje nas izjava glede Rusije. Dobro, smo lahko solidarni z velikimi zapadnimi demokracijami, a radi tega vendar ne smemo in ne moremo dopustiti, da pridemo zadnji do obnovitve odnosov z bratskim ruskim narodom. Upamo in verujemo, da bodo tem nejasnim besedam sledila jasna in hitra dejanja.

V notranji politiki je potreba predvsem odpraviti korupcijo in partizanstvo iz uprave. Pozdravljamo namen, takoj sprejeti poseben zakon za pobijanje korupcije. Zdi se nam pa zelo problematično pobijanje korupcije, dokler nismo odpravili glavnega zla — orgij velekapitala. Zakaj vlada ni jasno povedala, da je najprej treba z zakonom določiti obrestno mero, da se pride do živega glavnim sovražnikom naše države in naroda, rejenim velebankirjem, ki so pravi izdajalci. Dokler je mogoče in celo častno zahtevati 30 do 50% obresti, ni mogoče odpraviti korupcije.

Administracijo poenostaviti! Predpostavljamo zakon o centralni upravi, zakon o odgovornosti ministrov in nov, moderen zakon o državnem računovodstvu in glavni kontroli. Dokler pa je okorel in predpotopen birokratizem sankcioniran v zakonih — je zboljšanje administracije države nemogoče.

B....n —

Mali ptič, velik krič.

Upali smo, da bo naše »samostalne demokrate« politični preokret izpreobrazil, poboljšal. Upali smo, da se bodo začeli vendar že zavedati pravega pomirjevalnega zadržanega dela že z oziranjem na »splendid isolation« v parlamentu in med narodom. Upali smo, da se postavijo na zmožnejše stališče. Zato smo čakali in molčali. Toda Pribičević-Zerjavova klika je vedno enako brezvestna, nesramna, lažljiva in nepomirljiva. »Reči«, »Jutra« in sorodnih lističev se ne prime ničesar, a tudi skupnica v skupščini igra naprej vlogo malega ptiča, velikega kriča.

Pa pogledajmo resnici v obraz! Dne 26. marca t. l. se je g. Pribičević ločil od g. Davidovića in ustanovil takozvano »samostalno« D. S. To bi ne bilo nič čudnega in nikdo bi mu tega ne bil zameril. Toda proti pričakovanju so izdali samostaleci, ki so bili še dan prej v najostrejši in najbrezobzirnejši opoziciji proti režimu, svoje dosedanje zavzeznike in uskočili v nasprotni tabor. Lastni pristaši so bili neprijetno iznadeni, le Zerjav in »Jutra« sta — ploskala. To je bil usodepolni »salto mortale«, ki bi ga bila morda stranka še prebolela, da se je posrečilo pridobiti gg. P. — P. volilni mandat.

Toda g. Pašiću je bil g. Pribičević s svojimi uskoki preslab pomočnik in še vse slabši — svetovalec. Po njegovi krivdi je prišla R. S. ob vodilno vlogo, ki ji po moči pripada. Zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi. G. Pribičević je ostal osamljen. Radikali se po vsej pravici hudejejo nanj, vladne stranke ga radi uskočstva prezirajo. Značilno za popolni polom Pribičevićeve nestrne politike je dejstvo, da je celo g. Pašić moral odkloniti vsop Pribičevićeve struje v R. S. zbog obsega odpora. SDS je danes faktično brez vsake opore v parlamentu. Mesto pa, da bi uvidela svojo osamelost in zavzela tolerantnejše stališče, igra še naprej vlogo malega ptiča, velikega kriča. Zgubiti itak ne more ničesar v skupščini, a tudi ne med narodom.

Med narodom so imeli Pribičevićanci najmočnejšo oporo v Dalmaciji. Že Davidovićev triumfalni pohod po tej pokrajini, je moral tudi slepu odpreti oči, da tam niso več tla za SDS. Dalmacija se je preorientirala proti Davidoviću prav t. ako kakor Vojvodina, kakor poročajo najnovejše vesti. Grisogono, Wilder... so zadnji poslanci v skupščini. Edino Lika se še drži. Po-

vsod opazamo željo po miru in sporazumu.

Prav tako brezupne so razmere za SDS v Sloveniji. Dejstvo je, da ni nobena stranka tako — obsodena med Slovenci kakor ona, ki ji načeljuje dr. Zerjav. Tudi tu se kažejo naravne posledice. Zerjav ni izbral sredstev. Stari, zaslužni, prvovrstni uradniki so se metali na cesto in nastavliali drugi, ki so našli več milosti v očeh g. načelnika SDS. Spominjam le na veleznakični slučaj dr. P., velikega župana v M. Mož je bil priljubljen v vseh slojih in pri vseh strankah. Ko pa so odgodili parlament in se je čutil dr. Zerjav gospodarja Slovenije, so ga čez noč odstavili in imenovali na njegovo mesto najmlajšega okrajnega glavarja v Sloveniji. Bridko je moral ožaliti častitega gospoda, ko je izvedel ob povratku s potovanja iz časopisov svojo upokojitev. Vsakemu hlapcu se odpove vsaj na štirinajst dni. Najvišjega oblastnega uradnika pa se brez vzroka in brez odpovedi vrže na cesto. Pripominjam, da je bil in je dr. P. naprednega mišljenja, a ne morda »klerikalec«.

Druge napredne ljudi, ki niso pri-sezali na Zerjavovo »državotvornost«, so šikanirali, denuncirali, preganjali, zapostavljali prav tako kot pristne »klerikalec« in »komuniste«. Zerjav je vti-kal svoj nos v vsako imenovanje, se je čutil poklicanega soditi o vsakem uradniku in delati »uvete« pri vseh ministrstvih. Za dobo njegovega paševanja v Sloveniji niso zadostovala in ne odločevala ne starost, ne kvalifikacija, ne druge vrline, temveč večinoma le strankarska pripadnost.

Časi najvišjega župana v Sloveniji, Gregorja, so minili in se ne vrnejo več. Zerjavova orjunska politika doživlja svoj poraz Agro-Merkur. To je definitivni poraz cinizma brez vsake moralne opore. Tudi, če se zasue politični položaj v Beogradu proti g. Davidoviću, kar ni verjetno, odkar se je g. Radić odločno izjavil za evolucijo, ne bo splaval več Zerjav na površje. Za g. Davidovićem stoji g. Jovanović, kar izključuje vsako kombinacijo s Pribičevićem. To je bilo potrebno povedati javnosti, da ne nasede zavijanjem in lažem »Jutra« in ostalih lističev. Potreba pa je, da zvedo resnice tudi oni demokratski pristaši, ki še kolebajo. Navzle »Jutra«, »Narodac«, hkravemu »Taborju« i. dr. je SDS — bila v Sloveniji. Mali ptiči so — mrličji.

Položaj naših rudarjev.

(Shod NSS v Trbovljah.)

Naša javnost se vse premalo briga za usodo tistega dela našega naroda, ki si mora pod zelo težkimi pogoji pod zemljo služiti svoj trdi vsakdanji kruh. V rudarskih revirjih, ki so last Trboveljske premogokopne družbe, gine desetisoč slovenskih rudarjev. Najžalostnejše pa je to, da jih izsesava tuj kapitalizem ob sodelovanju naše slovenske buržuazije okrog »Jutra« in »Slov. Narodac«. Ta dva lista sta kot dobro plačana eksponenta Trb. prem. družbe pisala vedno proti interesom rudarjev ter tako javnost krivo informirala o njihovem dejanskem položaju. Njun uspeh je bil ta, da je marsikdo začel celo zavidati rudarje, na vsak način pa jim ni bil naklonjen, kadar so podvzeli kako akcijo za izboljšanje svojega bednega stanja. Rudarji pa so molčali, trdo delali in trpeli ter naposled začeli zapuščati svojo domovino, ki ni imela razumevanja za njihove težnje.

Kdor okužen po našem liberalno-kapitalističnem časopisju ne verjame, da je trpljenje rudarjev res nepopisno, ta naj se potrdi v trboveljske podzemeljske rove in se skuša na lastne oči prepričati o tem. Tam bo videl vozače in kopače, ki v neprestani smrtni nevarnosti, ob pomanjkanju zraka in svetlobe, radi vročine skoro popolnoma nagi, trdo delajo za prospek našega narodnega gospodarstva in države, ki brez premoga v današnjem času ne bi mogla izhajati. Videl jih bo, kako ob majhnih lučkah kakor krti rijejo naprej in podprejo vsak korak preluknjane zemlje s tramovjem, kar pa kljub največji previdnosti ne daje nikake garancije, da

se zemlja, ki jo tlačijo navzdol cela gora, ne vsuje in jih pokoplje za vedno. Po golih telesih jim lije pot v močnih curkih in smrtno blede obrazi pretresajo človeka do dna duše. Kdor si ogleda življenje naših rudarjev pod zemljo, ta bo spoznal grozote pekla že na tem svetu. Ne bo potekla niti ena ura in že si bo zaželel solnce in zraka, medtem ko mora ubogi rudar ostati pod zemljo hočeš nočeš celih 8 ur, da zasluži boro plačico, da more skromno preživljati svojo družino. Zato rečemo s polno upravičenostjo, da je doletela najbolj žalostna usoda tisti del naroda, ki je obsojen na to, da v podzemeljskih rovih dela za celokupno naše blagostanje. Ako bi bilo delu primerno tudi plačilo, bi se lažje prenašalo to gorje, ne pa, da morajo rudarji, kakor se to dogaja dandane, skoro gladu umirati samo, da napojijo žepe nenasičnih tujih kapitalistov, židov, Nemcev, Italijanov, Franco-

zov itd. ter naših podkupljenih demokratov. Ali so naši rudarji, ki tvorijo močen del naroda, zaslužili, da se tako postopa z njimi? Ali ni dolžnost vsega našega naroda, da se postavi na njihovo stran ter jih zaščiti pred krvosesi? Ali ni dolžnost naše vlade, da z vso strogostjo poseže vmes ter napravi konec tem obupnim razmeram?

Da se odpomore tem razmeram se je vršil v pondeljek popoldne ob številni udeležbi na prostranem vrtu gostilne Forte v Trbovljah javen rudarski shod, ki ga je sklicala narodno-socialistična stranka. Shodu je predsedoval rudar tov, Pavel Dornik, ki je pozdravil zborovalce in podal besedo tov. Brandnerju iz Ljubljane, ki je govoril o predmetu: Novi politični položaj in rudarji. Ob začetku svojega govora se je spomnil onih nesrečnih rudarjev, ki so nedavno deloma v Trbovljah, deloma v St. Janžu prišli ob svoje življenje kot žrtve kapitalizma in jim je zaklical: »slava«, kar so ponovili vsi zborovalci. Nato je obrazložil dogodek, ki so se dovedli do padca Pašić-Pribičevićeve nasilne vlade, ki je hotela uvesti fašistično diktaturo, kar so vzeli zborovalci z velikim zadovoljstvom na znanje in je nadaljeval: Dasi od buržuazne vlade delavstvo nima mnogo pričakovati, mora vendar predpostavljati boljše zlo slabšemu. Ako bo Davidoviće-va vlada res skrbela za red in mir v državi, moramo to le pozdravljati. Stranke, ki so sedaj na vladi, so tudi v socialnem oziru bolj napredne, nego so bile prejšnje. Pričakujemo, da bo šla rudarjem zlasti SLŠ, ki je v vladi močno zastopana, dejansko na roko in izpolnila tolikrat dane obljube. Glavno pa je to, da sedanja vlada ni udeležena pri Trb. prem. družbi, kakor je bila prejšnja, vsled česar brez pomislekov lahko energično nastopi za pravice ubogih rudarjev. Govornik se je nadalje baval s kongresom rudarjev, ki se je vršil začetkom tega mesca v Pragi in z razmerami trboveljskih rudarjev po žalostna končani stavki mesca julija lanskega leta ter je podal smernice za bodoče delovanje, ki mora biti povsem drugačno kot doslej, ako hočemo dosegati uspehe. Končno je prečital sledečo resolucijo:

»Rudarji, zbrani na javnem shodu narodno-socialistične stranke v Trbovljah dne 11. avgusta 1924 ugotavljajo, da se je od lanske stavke položaj rudarjev zelo poslabšal, predvsem radi tega, ker je Trboveljska premogokopna družba skrčila delovni čas za en do dva dneva v tednu. To in pa dejstvo, da so se nekatere važne življenjske potrebščine, kakor moka, mast, sladkor, riž, meso itd. znatno podražile, je povzročilo, da je že itak težko življenje rudarjev in njihovih družin postalo naravnost neznosno. Vsled tega so rudarji začeli zapuščati svojo domovino in se naseljevati v drugih državah. Samo iz Trbovelj se je zadnji čas izselilo okrog 300 rudarjev z družinami vred. Rudarji pričakujejo, da se bo nova vlada bolj zanimala za njihov težak položaj ter preiskala in odpravila vzroke izseljevanja rudarskega delavstva.«

K tej resoluciji je bilo na zahtevo zborovalcev še dodano, da se zahteva odprava novovpeljane takse na rudarske mezde, povišanje minimalne mezde in razpust Orjuna, na kar je bila resolucija v cellem obsegu in enoglasno sprejeta. Tov. Dornik je nato lepo uspešno zborovanje zaključil in rudarji so se mirno razšli v prepričanju, da se mora njihovo stanje izboljšati, ako bodo vstrajno in složno nastopili v boju proti svojim izkoriščevalcem.

Politični pregled.

Parlamentarno delo.

Od 6. t. m. se že vrše v parlamentu seje narodne skupščine. Mlatili so do 13. avgusta jutraj prazno slamo, ker je to hotel Pribičević. Vršila se je dolgovozna prazna debata o vladni deklaraciji, ker je Pribičević mislil in želel vladi izglasovati nezaupnico ter jo strmoglaviti. Govorilo se je veliko, uporabilo vsa sredstva zlasti od strani samostojnih demokratov, a vse brez učinka. Značilno je pri tem to, da so se radikali držali zelo rezervirano in do-

stojno. Vladnim pristašem vsa debata ni delala dosti preglativ. Njihovi govorniki so se izražali kratko, a govorili so učinkovito. Zadnji dan je trajala debata pozno v noč, do ranega jutra 13. avgusta. Glasovanje je bilo za opozicijo porazno, ker je za vlado glasovalo 160 poslancev, proti pa 114. Za vlado so glasovali vsi razen Pribičevićeve grupe in radikalov. Del radikalov (18) ni glasovalo.

Jasno je, da vlada doslej še ni mogla ustvariti nič novega. Naši demokraci seveda tega nečje razumejo.

Izobraževalno društvo „Bratstvo“
v Spodnji Šiški

vabi k

RAZVITJU PRAPORA

ki se vrši v petek, 15. avgusta 1924 po sedečem sporedu:

Ob 2. uri popolne zbirališče pred društvenim lokalom na vrtu gostilne Novak v Sp. Šiški, Vodnikova cesta št. 300. Od tu odhod z godbo na trg, kjer se vrši na slavnosten način razvitevje društvenega prapora.

Po razviltju obhod s prapori in godbo ZJŽ po šišenskih ulicah na BELLEVUE, kjer se potem vrši

vrtna veselica,

pri kateri sodelujeta godba ZJŽ in tamburaški zbor »Bratstva«. — Na sporedu je prosta zabava z godbo, petjem in plesom.

Vstopnina je prosta.

Bratje in sestre!

Vabimo Vas, da se v čim večjem številu udeležite naše prireditve, ki se vrši pri vsakem vremenu. Pokažite s tem, da soglašate z našim prosvetnim delom med mladim proletarijatom.

Odbor „Bratstva“ v Spod. Šiški.

Za nadaljnje delo se bo vlada šele morala pripraviti in izdelati predloge za skupščino. Z delom bo takoj moral prijeti zakonodajni odbor. Zato pa bodo morali zasedanje parlamenta za toliko časa prekiniti.

Zelimo, da bi se delo pospešilo, ker ga je ogromno. Vlada mora skrbeti, da izpolni to, kar je zagotovila v deklaraciji. Čaka jo pa poleg tega še ono drugo delo, one nujne zadeve, ki jih v deklaraciji pogrešamo. Pred vsem imamo v mislih ona pereča podrobna vprašanja, ki globoko segajo v naša socialna vprašanja. Na vse podrobnosti opozoriti vlado pa bo naloga našega delovnega ljudstva, njegovih zastopnikov in delavskega časopisa.

Zelimo, da bi se kmalu bili deležni vsega tega, kar pričakujemo že pet let. Medtem so že bile skupščinske seje odgojene. Prihodnja seja bo sklicana pismenim putem.

Radić zopet doma.

V ponedeljek 11. t. m. se je vrnil Radić zopet v svojo domovino. Nenadoma se je pojavil v Zagrebu, kjer ga je ljudstvo navdušeno, toda mirno sprejelo. Ako spravljamo njegov povratek v zvezo s tendencijsno pisavo naših demokratskih listov in vročo demokratsko željo, da bi Radić s svojimi starimi metodami izpodkopal tla sedanji vladi ter napravil pot do vlade Pašić-Pribičević, tedaj pridemo do logičnega zaključka: Prejšnja vlada je izdala oblastni nalog, da Radić pri eventualnem povratku aretirajo. Ker je nevarnost odstranjena, se je Radić vrnil v domovino, in sedaj ne bo tako neumen, da bi s kakim nepremišljenim nastopom sam sebe pognal v ječo, vse delo nekdanje opozicije in svojih tovarišev, ki je bilo mučno in doglotojano, pa po teptal. Ne mislimo zagovarjati Radića, ne sedanje vlade in tudi ne raziskovati, v koliko se je Radić doslej pregrešil. Omeniti hočemo samo eno, in to je glavno ter bo najbolj razveseljivo: Radić se je vrnil v domovino najbrž precej razočaran, ker v Rusiji ni našel vsega tako, kakor si je zamislil in kakor si je svojčas slikal v svojem listu. — Ravnotako so ga razočarali razni obiski v Angliji, in razočaral ga je novi kurz v zapadnih državah. Vse to ga je utrdilo v znani prislovcu, ki velja zlasti za politike: za velike cilje, treba veliko časa. Radić je uvidel, da se siloma ne opravi nič, da so bili njegovi načrti fantastični in neresni.

Vrnil se je mož po našem mnenju z drugimi nazori, ker drugače bi ne bil prišel. Vrnil se je, da bo v skupnosti izvojeval to, kar se Hrvatim in Slovencem mora dati: enakopravnost! Vrnil se je, da se dogovorimo napravi sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci, sporazum, ki bo pravzaprav šele dokumentiral državno in narodno edinstvo ter tudi zunanjemu svetu pokazal, da je Jugoslavija zares edinstvena, pravna država, kjer vlada red in soglasje.

Ne dvomimo, da bo Radić v kratkem v parlamentu, ne dvomimo, da se bo z njim tudi dalo govoriti. To bi bil drugi korak k konsolidaciji države.

Mala antanta.

Sestanek Male antante se bo vršil najbrž proti koncu avgusta v Zagrebu.

Kraljeva pot v Pariz.

Je predvidena po sestanku Male antante. Razveseljivo dejstvo! — Slov. Narod bo hudo načemiril obraz!

Razmejitve z Italijo.

Tudi to delo je deloma končano. — Korektore so se nameravale delati v tem smislu, da bi se vzele za podlago meje katastrálnih občin. Italijani pa na to niso pristali, ampak se bo to delo izvršilo od strokovnjakov na licu mesta, kar bo združeno z ogromnimi stroški. Triglavski razmejitve je rešena tako, da ostane vesele Triglav naš, meja da gre tik pod vrhom. — Torej ni vse Triglav naš, ampak samo vrh. — Cerkljsko jezero ostane v celoti naše in je tudi v ostalem dosežen sporazum, da smo nekaj pridobili. Meja pri Planini in Hotedršici pa je še odprto vprašanje.

Vlada se ruši!

Pri Slov. Narodu se ruši sedanja vlada, v urihu pa raste na borzi naša valuta. — Menda od veselja! — Od 5.45 je skočila 12. t. m. na 6.60.

Demokrati niso zadovoljni z vladarjevo odločitvijo.

Naše demokratsko časopisje je kar iz sebe, ker vidi, da se bo ta vlada držala. Ne bo dolgo trajalo in začelo bo odkrito napadati samega kralja. Za enkrat samo namiguje. Demokratom pač ni povolji, da se je kralj odločil dati vlado v roke večini. Da je na strani Davidovića res večina, to pa je pokazalo glasovanje o vladini deklaraciji. Torej je bilo zatrdilo, ki ga je dal Davidović kralju, povsem točno in odločitev kralja povsem korektna in v duhu parlamentarne vladavine, ki jo predvideva ustava. Čemu se potem toliko jeze na kralja? E, saj dobro vemo! — Parlamentarna rešitev Prize, s katero soglašava vsa Jugoslavija, jim ni po volji. Hoteli bi, da dobita 'b manjšini, ki stoji za njima, kar je jasno pokazalo glasovanje v parlamentu, vlado v svoje roke gospoda Pašić in Pribičević in da vladata po diktatorsko kakor Mussolini v Italiji. Zato neprestano sikanje v demokratskih časopisih. Včas se pri tem pa tudi pošteno blamirajo, kakor Slov. Narod, ki je v torkovi štev. poročal, da je vladina deklaracija nasprotna dogovoru med kraljem in Davidovićem, medtem ko je ravno isti list — čujte in strmite! — par dni prej poročal, da je bil zunanji minister Marković na Bledu pri kralju, kateri da je odobril vladino deklaracijo. Če je torej kralj odbril vsebino vladine deklaracije, kar je povsem umevno, potem vendar ta deklaracija ne more biti nasprotna dogovoru med kraljem in Davidovićem, predno je kralj poslednjemu poveril vlado. Tako se je Slov. Narod to pot pošteno vjel. Svetujemo mu, kakor tudi njegovemu bratcu »Jutru«, da preneha s tako nečedno gonjo in da začne s pozitivnim delom. Vemo, da ta naš nasvet ne bo dosti pomagal, ker dobro poznamo demokrate, kateri so za državo samo toliko časa, dokler jo morejo izmzgavati. Odločno jim pa povemo, da s svojo hujskarijo, ki gre za tem, da se pri nas etablira fašistični režim, ne bodo uspeli, ker bi se v tem slučaju dvignila proti njim celokupna Jugoslavija.

Protestni shod JDS v Mariboru zoper ukinitev mariborske oblasti, o katerem poroča »Jutro« zelo pompozno, je bil jako klavern. Kdor pozna restavracijske/prostore Narodnega doma, kjer se je vršil shod, ta si lahko predstavlja, kaka je bila udeležba. Poleg tega pa je bilo navzočih tudi nekaj somišljenikov

novi snujoče se demokratske stranke (Davidovićeve), tako da se lahko reče, da je doživela samostojna demokratska stranka (Pribičević-Zerjavova) popolnoma fiasko. Mučen vtis je zlasti napravilo dejstvo, da dr. Kukovec ni hotel prevzeti referata v imenu samostojnih demokratov, kajti, kdor je bral zadnji njegov članek v »Narodnem Dnevniku«, ki ni bil pisan v žargonu »Tabora« in »Jutra«, ta si je bil takoj na jasnem, da dr. Kukovec ne soglašava več z dr. Zerjavovimi metodami in da se nagiba na Davidovićevo stran. V imenu snujoče se Davidovićeve, to je prave demokratske stranke, je na shodu govoril dr. Toplak. Kakor se vidi, se začenja svitati tudi pri demokratih. Vsi poštenjaki bodo Zerjavovo stranko zapustili in se pridružili Davidoviću.

Joj, joj! Cela Jugoslavija se trese, sedanji družabni red stoji pred padcem, ker se je povrnil Radić s svojega potovanja. Tako v velikem strahu poročajo demokratski časopisi, predvsem gospodje okrog »Slov. Naroda«, ki se seveda boje za svoje delnice, ki jih bo gotovo odnesla socialna revolucija, ki je po mnenju »Slov. N.« na vidiku. Iz tega sledi — razumemo, — da morata vlado zopet dobiti v svoje roke Pašić in Pribičević. To pa s pomočjo nekega tretjega, ki ga sedaj išče »Slov. N.«, kajti parlament jima kljub napovedovanju demokratskih listov, da sedanja vlada pade že pri glasovanju o deklaraciji, te moči ni mogel dati, ker sta dobila samo 114 glasov, medtemko jih je vlada dobila 169. Zato je treba strašiti z Radićem, dokler jim tudi ta argument ne poide, kar se bo, upamo, kmalu zgodilo. Doslej se je še vse izvršilo ravno narobe, kakor sta poročala »Jutro« in »Slov. N.« in trdno smo uverjeni, da bo tudi sedaj tako. Demokratskim listom pa nihče več ne verjame in jih tudi nihče več ne smatra za resne, ker vsakdo ve, da srahovito lažejo. Hudo so »užaljeni«, ker jih je Davidović zapodil od vladnih jasl, iz katerih so hoteli vse večne čase zobati na škodo države.

Da, pred važnimi dogodki!

»Jutro« je 10. t. m. napisalo močen naslov »Na pragu novih važnih dogodkov?« — Res je, a »Jutro« za enkrat zopet nima prav! Tudi mi slutimo nove dogodke, katere pa smo predvidevali že ob nastopu nove vlade in to v našem listu tudi naglasili. In kakor se že čuti, smo imeli čisto prav. »Jutro« bo pa s svojimi alarmantnimi vestmi, — kakor da bi Pribičević že zopet čepel za ministrski foteljem in čakal, kdaj zdrkne na tla Davidović, da skoči brž na njegovo mesto, — zopet za eno blamažo več vredno. — G. Jovanović meša samostojnim demokratom štrene, ki so že čisto zmešane, tako da iz te mreže ne morejo nikamor več. Novi važni dogodki bodo samostojne demokrate popolnoma spravili ob sapo.

»Vlada pade v treh dneh?«

Tako je napisal »Slov. Narod« 13. t. m. — Strmoglavil jo bo Radić. — Tako se tolažijo demokrati. V isti številki pa je ta list zopet mnenja, da se vlada z Radićevim povratkom lahko tudi okrepi. O, ja, vse je lahko, če ne to, pa drugo. — Mi bi lahko »Slov. Narod« dali še več tolažbe, ker slutimo, da bo ta, oziroma vlada tega duha živela vsaj tako dolgo, da bo zares čas za nove volitve, katere pa hoče izvesti točno po zakonu.

(žen in otrok), in slednjič mora misliti na to, da stori s tehničnimi orodji delo kolikor mogoče najproduktivnejše. Tehnično orodje in stroji napravljajo delavce vedno bolj nepotrebne pri podjetju in tako se tvori vojska mezdnih delavcev, ki je večja, nego jo potrebuje industrija. To je industrijsko rezervno vojaštvo, ki je kapitalistom vedno na razpolago in ki se prikloni, kadar delajo tovarne z zvišano paro, in zopet odleti pri prvi podrtiji.

To industrijsko vojaštvo vzdržuje delavsko mezdo na nizkem nivoju. Zakon, ki vzdržuje preobljudenje ali industrijsko rezervno vojaštvo z energijo akumulacije vedno v ravnotežju, kuje delavca h kapitalu. Ta zakon omogoča kopičenje bede, ki odgovarja kopičenju kapitala. Kopičenje kapitala na eni točki je obenem kopičenje bede, strasti, suženjstva, nezavednosti, bestialnosti in npravne propadlosti na nasprotni točki t. j. pri sloju, ki proizvaja svoj lastni produkt kot kapital.⁷

Na eni strani se množi število proletarcev in se slabša njihovo stanje, na drugi strani se zopet zmanjšuje število kapitalistov in ogromno narašča njihovo imetje, dokler ne postane slednjič nasprotje med nekolikimi maloštevilnimi kapitalisti in med neštetiimi proletarci neznosno, tako da mora država prevzeti nalogo, da uredi produkcijo.¹⁰

Na mesto anarhije skupne produkcije stopi družabno organizirana in po načrtu uravnavana produkcija po potrebah celote in vsakega posameznika. Proletariat se poprime državne moči in izpremeni predvsem produktivna sredstva v lastništvo države.¹¹

8. Konec kapitalistične produkcije.

Po istih zakonih, po katerih sedaj tlačijo kapitalizem delavce in jih izkorišča, bo nekoč sam primoran, da se umakne višjemu družabnemu redu. Krog konkurentov postaja vedno ožji, kajti vedno mori en kapitalist mnogo drugih, katerih moč vedno peša, na drugi strani pa vedno raste število razdeditenih in neznosnost njihove bede.

⁷ Marx, Kapital I., str. 358—359.

⁸ Marx, n. o. m., str. 611.

⁹ Marx, n. o. m., str. 671, Engels, Entwicklung des Sozialismus, str. 34.

¹⁰ Engels, Entwicklung des Sozialismus, str. 34, 35.

¹¹ Engels, Entwicklung des Sozialismus, str. 40.

Po drugih državah.

LONDONSKA KONFERENCA.

Na londonski konferenci zastopa našo vlado g. Gjurič, ki pa ima samo glasovalno pravico.

Potek konference je zelo ugoden ter je pričakovati, da se bo nad vse ugodno zaključil. Posebno je ugodno vplivalo na ostali potek korektno in lojalno zadržanje nemških delegatov. — V torek so se sestali nemški delegati z zastopnikom Francije, Herriotom in to na njegovo izrecno željo, ker je bil zaradi mnenja Nemčije najbolj v skrbeh. Pa tudi ta sestanek je uspel.

Konferenca je pripravila in deloma že popolnoma izgotovila tri zapisnike, ki bodo ob zaključku podpisani.

V Franciji vlada zaradi teh novih uspehov veselo razpoloženje, ker so prepričani, da je šele sedaj podana garancija za resnični svetovni mir.

Mac Donald in Herriot sta zmogla, kar niso zmogli drugi, postala sta moža svetovnega slovesa — moža miru. Zato moramo tudi mi pozdravljati njuno delo prav iz srca.

ANGLEŠKA - RUSKA TRGOVSKA POGODBA PODPISANA.

Vsi listi skoro brez izjeme so pretekli teden prinesli vest, da so rusko-angleška pogajanja razbita. In to radi trdote pogojev, ki jih Rusi niso mogli sprejeti. — Mi temu nismo prav verjeli. Danes je pogodba končana in tudi že podpisana. Veliki mojster Mac Donald ali pa njegov duh je znal duhove pomiriti in doseči sporazum. Vsem Angležem mož gotovo ni ustregel. Toda, kakor pravi sam, dosegel je, kar se je doseglo dalo. Rusija priznava predvojne dolgove in ne bo trpela boljševiške propagande na angleškem imperiju. Anglija pa bo preskrbela Rusiji posojilo.

Poročila z dežele.

Občinske volitve v Mariboru.

Kandidatna lista narodnega bloka:

- Kandidati:
1. Dr. Jezeršek Anton, ravnatelj, Koroška c. 5 (SLS);
 2. Dr. Kukovec Vekoslav, odvetnik, Vrazova ul. 2 (JDS);
 3. Lorber Ivan, slikar, Vetrinjska ul. 5 (SLS);
 4. Roglič Ivo, trgovec, Koroševa ulica 2 (NSS);
 5. Dr. Leskovic Josip, odvetnik, Kamniška c. 9 (SLS);
 6. Veigl Vilko, trgovec, Jurčičeva ul. 8 (JDS);
 7. Stabej Jože, drž. uradnik, Cvetlična ulica 22 (SLS);
 8. Selinšek Franjo, železničar, Betnavska cesta 18 (NSS);
 9. Osvatič Ignac, davčni upr., Vrbanova 6 (SLS);
 10. Pucelj Ljudevit, dimn. m., Slovenska ul. 34 (NRS);
 11. Dr. Juvan Alojzij, odvetnik, Tattenbachova ul. 18 (SLS);
 12. Dr. Lipold Franjo, odvetnik, Ciril Metodova ul. 18 (JDS);
 13. France Franc, davčni upr., Wildenreinerjeva ul. 15 (NSS);
 14. Pivec Rupert, upok., Glavni trg 5 (SLS);
 15. Dr. Kac Viktor, zobozdravnik, Aleksandrova cesta 22 (JDS);
 16. Zmazek Franc, poštni kontr., Mejna ul. 28 (SLS);

Dober korak v svetovnem pomirjenju smo s to pogodbo vendarle zopet naprej.

TRGOVSKA POGODBA MED NEMČIJO IN FRANCIJO.

Pravijo, da so storjeni prvi koraki za trgovsko pogodbo med Nemčijo in Francijo. O priliki londonske konference sta baje merodajna državnikar o tem razpravljala.

IZPRAZNITEV PORURJA.

Izpraznitev Porurja je na londonski konferenci sklenjena stvar. Določen pa še ni dan izpraznitve.

ITALIJA.

V Italiji se širi protifašistovska akcija, ki se ji pridružujejo vse stranke, razen katoliških narodnjakov. Tudi bivši vojniki iz svetovne vojne in invalidi so proti fašizmu. Celotno sam D'Annunzio se je odtegnil fašizmu.

Matteottijevega trupla še niso našli, dasi se sodna preiskava bliža koncu. Vsi osumljeni so zakrknjeni v tem pogledu in ničesar ne izdado.

7. t. m. so se vršile v Rimu fašistovske demonstracije. Pri tej priliki so fašisti zopet hoteli pokazati nasilje, a se jim ni posrečilo.

OTOK FORMOZA POPLAVLJEN.

Grozovito neurje je zadelo tudi otok Formoza, kjer je povodenj porušila na tisoče hiš in spravila ob življenje veliko stotin ljudi. Časopisi poročajo o nepopisnih prizorih.

CELA DEŽELA V OGNJU.

Na Finskem je izbruhnil v gozdovih požar, ki se je radi trimesečne suše jako hitro razširil, tako da je zajel celo pokrajino. Gore cele vasi in mesta.

Kaj je socializem?

(Iz dr. M. Rostoharjeve knjige »Socializem«.)

Delavsko gibanje naj bo mednarodno, internacionalno, internacionalno ne v zmislu kozmopolitičnega idealizma ali v zmislu mednarodnega pobratimstva: da mora imeti proletarijat v svojem boju za osvoboditev skupne mednarodne ideale, ampak delavsko gibanje mora biti internacionalno v tem zmislu, kakor postajajo produkcija, izmena in konsum imetja vedno bolj mednarodno enotni; razvoj ekonomičnega razmerja je sam po sebi internacionalen, t. j. povsod enak in enoten ne glede na narodno omejevanje posameznih narodov. Zato se mora tudi razredni boj kot nujna posledica bojevati internacionalno, enotno.¹

Internationalnost ni produkt delavskega sloja, ampak kapitalistične veleprodukcije, in mednarodnost delavskega gibanja je le nujna posledica kapitalistične internacionalne.²

Internationalna asocijacija je imela nalogo, doseči ožjo zvezo proletarskega gibanja med posameznimi narodi: internacionalna naj bo organ internacionalne solidarnosti proletarijata. Internationalnost ni posebna vrsta nacionalizma — pravi Kautsky.³ — Narodi moderne kulture tvorijo v resnici gospodarsko in kulturno eno samo družabno telo, katerega blaginja zavisi od harmoničnega sodelovanja, ki se doseže le tedaj, ako se posameznik podredi celoti. Socialistična internacionalna ni konglomerat suverenih narodov, od katerih bi vsak lahko ravnal, kakor bi hotel — ampak je organizem, ki fungira tem bolj dovršeno, čim bolj harmonično deluje po enotnem načrtu.⁴

7. Rezervno industrijsko vojaštvo.

Ker je kapitalistu predvsem na tem, da ima dobiček, si mora prizadevati, da doseže pri najmanjšem kapitalu največje nadvrednote. Gledati mora torej na to, da bi delali delavci čim najdalje čez nujni delovni čas. Skrbeti mora za to, da izkoristi cenejše delo

¹ Marx, Das kommunistische Manifest.

² Istotam.

³ K. Kautsky, Nationalität u. Internationalität, str. 17.

⁴ K. Kautsky, n. o. m.

Vedno številnejše postajajo gospodarske in socialne krize, ki dokazujejo, da je anarhija v produkciji, da so produktivni pogoji taki, da vedno vznemirjajo družbo. Koncentracija delovnih sredstev na eni in organizacija delavskega sloja na drugi strani dosežata vrhunec, kjer se vez kapitalističnega monopola, strnjenege v rokah nekoliko oseb, raztrga. Potem bodo lastitelji razlašeni in nastane novo lastništvo na temelju sodelovanja svobodnih delavcev in njihovega skupnega lastništva glede na zemljo in na produktivna delovna sredstva (Kapital I. 728). V kapitalistični družbi je šlo za razlastitev človeške mase po malem številu uzurpatorjev, tu pa gre za razlastitev malega števila uzurpatorjev po človeški masi.¹²

9. Bodoča socialistična družba.

Po marksizmu mora imeti bodoči družabni red takele uredbe: a) skupno lastništvo vseh produktivnih sredstev po pridobitvi politične moči, ki jo izvaja proletarijat (neimovita ljudska masa), po razlastitvi grabljevcev bogastva, ki je produkt socialnega dela;¹³ b) skupna eksploatacija delovnih sredstev na temelju sodelovanja svobodnih delavcev, t. j. socialne organizacije dela;¹⁴ c) dobiček dela je skupno bogastvo celote. Ker je le socialno delo vir vsega bogastva, zato si ne more v družbi nihče pridobivati bogastva razen kot produkt dela. In ker je uspešno delo mogoče le v družbi in po družbi, je dobiček dela last družbe, delavcem pa pripada le oni del dobička, ki je neobhodno potreben za dohranjevanje »pogojev« dela, ali z drugimi besedami: del skupnega dobička dela, določen za uživanje, se mora razdeliti in mora postati zasebna last delavcev producentov.¹⁵

¹² Marx, Kapital I., str. 728.

¹³ Marx, Kapital I.

¹⁴ Marx, n. o. m.

¹⁵ Marx, Zur Kritik des sozialdem. Parteiprogrammes, str. 12. In 14. Dotični odstavek v soc. dem. programu se glasi: Die Arbeit ist die Quelle alles Reichtums u. aller Kultur und da allgemein nutzbringende Arbeit nur durch die Gesellschaft möglich ist, so gehört der Gesellschaft, d. h. allen ihren Mitgliedern das gesamte Arbeitsprodukt bei allgemeiner Arbeitspflicht u. gleichem Recht, jedem nach seinen Bedürfnissen. Glej še: Zur Kritik des soz. Parteiprogrammes, Reichenberg 1920, str. 13.

- 6 (SLS);
36. Dr. Faninger Rihard, odvetnik, Can-
karjeva ul. 6 (SKS);
37. Lorbek Ivan, sprevednik, Einspie-
lerjeva (SLS);
38. Spes Franjo, stavbenik, Tržaška c.
(JDS);
39. Polše Anton, delavec, Koroška ce-
sta 20 (SLS);
40. Roter Drago, p. podur., Barvarska
ul. 3 (NSS);
41. Deleja Zdravko, postajevođa, Mari-
jina 23 (JDS).

Namestniki kandidatov NSS, ki so
uvrščeni po istem redu, kakor kandi-
dati, so:

- Cesarec Alojzij, v. rev. drž. žel., Razla-
gova ul. 21;
Rudež Andrej, kazn. paznik v pok.,
Frankopanska ul. 51;
Petek Anton, rev. drž. žel., Tattenbach.
ul. 19;
Šantl Simon, sklad. delavec, Betnavska
cesta 18;
Vidic Franc, jetn. paznik, Wildenrai-
nerjeva 16;
Zimic Jože, kotlar drž. žel., Preradovi-
čeva 5;

- Jerič Anton, trg. potnik, Trubarjeva 9;
Starč Franc, železničar, Ob železnici 4.

Kaj nas uče občinske volitve v Stu-
dencih pri Mariboru? — V nedeljo,
dne 10. t. m. so se vršile v Studencih
pri Mariboru občinske volitve, ki so
zelo poučne za razvoj nacionalne ideje
ob naši severni meji. Vse združene
slovenske stranke so dobile 164 glas-
ov, socialisti in komunisti pa skupno 546
glasov. Pri zadnjih volitvah so imele
slovenske stranke: SLS 250 glasov, na-
rodni socialisti 53 gl., radikali 49 gl.,
demokrati 19 glasov, skupaj 371 gla-
sov. Torej so slovenske stranke nazado-
vale več kot za polovico, namesto da
bi bile v bloku napredovale. Glavni
vzrok temu je pripisovati dejstvu, da
sta prišla na listo dva Orjunaša, ki sta
zelo obsovala, v sled česar slovenski
volilci, predvsem od SLS, pa tudi mn-
ogo drugih, ni hotelo iti volit, oziroma
so volili socialistično listo in tako pri-
pomogli socializmu do takega števila
glasov, ki jim absolutno ne gre. Socia-
listi so se okrepili predvsem radi Orju-
na. Ko so bile volitve končane, je na-
pravila nemška sodrga obhod in je
kričala: »Die Nationalhelden haben
verloren, Orjuna liegt auf dem Boden«.
Ta slučaj da mnogo misliti in se mora
pri bodočih akcijah upoštevati. Nič ne
pomaga, Orjuna se je pri narodu ob-
sovala predvsem radi svojega postop-
anja proti Slovincem. In če bi se ta-
daj tudi hotela poboljšati, ljudje tako
hitro ne pozabijo, kar je bilo. Upošteva
naj se to zlasti pri predstojajočih volit-
vah v Mariboru.

Zagorje. V soboto dne 9. t. m. zve-
čer je imela »Orjuna« v »Sokolskem do-
mu« spominsko slavnost za padlimi žrt-

vami. Vsak resen človek bi pričakoval
v takem slučaju žalno manifestacijo, ki
bi morala biti resna in dostojna. In kaj
je bilo? Godba je igrala poskočne ko-
made in plesalo se je, da je bilo ve-
selje! V pozni noči se je slišal smeh in
veselo razpoloženje skupin, ki so odha-
jale domov. Tako je obhajala »Orjuna«
spomin na svoje mrtve.

S 15. t. m. otvoril gospod Pokorni
svojo lekarno v Zagorju. To je zelo va-
na pridobitev za naš kraj; ljudstvo jo
z veseljem pozdravlja. Neobhodno po-
trebne je pa še tudi zdravnik.
Ne smemo poprej odnehati, da tudi to
dosežemo, kajti človek je pač najvaž-
nejši kapital države.

Sedaj imamo novo vladjo, pa tudi
zadnji čas je že bil, da smo jo dobili.
Glaslo t. vlade je red in zakonitost.
Vemo, da se v par dneh ne more vse
popraviti, toda treba bo, da enkrat
malo premostimo tudi tukajšnje živ-
ljenjske razmere. Zakon o pobijanju
draginje pri nas prav nič ne ublažuje
draginje. Peki, mesarji, čevljarji in mi-
zarji vse preveč izkoriščajo ljudstvo, ki
je že itak ubogo. Tudi bi nič ne ško-
dovalo, če bi se tu in tam po trgovinah
in konzumih malo primerjale nakupne
in prodajne cene življenjskih potreb-
ščin, seveda od nepristranskih strokov-
njakov. Cena moka je v zadnjem času
narasla, kljub temu, da že dalj časa
pada cena pšenici. Take in enake slu-
čaje bi bilo treba pojasniti in bi se naj
potem proti krivcem z drakoničnimi
kaznimi postopalo, kakor velela zakon.
Pričakujemo ukrepov od strani mero-
dajnih uradov.

V nedeljo, dne 24. t. m. se vrši pri
Müllerju v Zagorju javni ljudski shod,
sklican od naše stranke, da se pretrga
mrtvilo, ki že dalje leži nad Zagorjem,
in da narod zopet enkrat izpregovori.
Bratje, skrbite, da bo ta shod dobro ob-
iskan, ker bo manifestacija naše misli!

Z Bleda. Narodno-socialistični za-
stopniki v blejskem občinskem odboru
so vodili odločilen boj za zidavo de-
lavske hiše in dosegli toliko, da se bo
iz denarja, katerega dobi občina od
igralnice, sezidala že v prihodnjem letu
ta prepotrebna stavba. Sedaj, kakor
čujemo, do gradnje te stavbe ne bo
prišlo, ker tukajšnji klerikali poznajo
najprej sebe in svojo stranko, ne pa
splošni zahtev delovnega ljudstva. Ako
je kdo obetnil lansko leto radi igralni-
ce kakšno izgubo, nas to prav nič ne
moti, nasprotno, brezpogojno in dosled-
no moralo zahtevati, da se uresniči
naše želje in potrebe tukajšnjega ljud-
stva. Zahtevamo, da se v občinskem
odboru podreje vse osebne in strank-
arske koristi in da imajo vsi občinski
odborniki pred očmi samo interes ob-
čine in ljudstva. Tako je delala dose-
daj narodno-socialistična delegacija in
tako bo delala tudi v bodoče.

Iz stranke.

Seja osrednjega izvrševalnega odbo-
ra NSS se bo vršila v nedeljo, 31. av-
gusta v Ljubljani. Opozarjamo že sedaj
vse člane osrednjega izvrševalnega od-
bora na to sejo, ker bo dnevni red zelo
važen in udeležba vseh neobhodno po-
trebna.

Seja ljubljanske okrajne odbora
NSS, ki se je vršila preteklo sredo v
tajništvu v Narodnem domu je bila
polnoštevilo obiskana. Na tej seji je
bil izvoljen podpredsednikom okrajne-
ga odbora tov. Andrej Šircelj. V imenu
načelstva je obširno poročal podnačel-
nik tov. R. Juvan o politični situaciji in
o pripravi za ljubljanske občinske vo-
litve. Po daljši debati so bili vsi pred-
logi načelstva soglasno sprejeti. Poro-
čali so tudi zastopniki posameznih ljub-
ljanskih krajevnih organizacij ter so se
na podlagi teh poročil izdelali razni
predlogi za načelstvo stranke.

Krajevna organizacija NSS za Šent-
jakobski okraj vabi vse člane in zaup-
nike na važen sestanek, ki se vrši v
torek dne 19. avgusta 1924 ob 20. uri
v gostilni Lozar v Ljubljani. Dolžnost
vsakega člana je, da se tega sestanka
zanesljivo udeleži, ker se bo razmotri-
valo o bodočih občinskih volitvah. Po-
ročna tudi član načelstva. — Dalje va-
bimo vse člane in zaupnike, da se ude-
ležijo proslave razvija prapora »Brat-
stva« v Šiški, ki se vrši dne 15. t. m.
Zbirališče ob 1. uri v Pulpanovi čital-
nici v Gajevi ulici.

Okrožna konferenca NSS v Novem
mestu. Lep dan je imela zopet naša
stranka v nedeljo, dne 10. t. m. Vršila
se je v Novem mestu okrožna konfe-
renca, katere obisk je bil zelo časten.
Stvarna razprava, ki je trajala od 10.
dopolodne do pol 2 popoldne je pokazala,
da narodno-socialistična ideja na-
preduje na celi črti. Novomeško okrožje
danes prednjači pred drugimi našimi
okrožnimi organizacijami, kar je uspeh
smotnega dela naših novomeških to-
varišev. Konferenco je otvoril predsed-
nik novomeške krajevnice organizacije,
tov. Uderman, ki je v lepih besedah
pozdravil vse navzoče, predvsem zastop-
nike načelstva in nato poročal o razvoju

in delu strankine organizacije v novo-
meškem okrožju. Nato je poročal pod-
načelnik tov. Juvan o političnem polo-
žaju, tov. Rupnik o strankini organizaci-
ji in tov. Ambrožič o strankinem pro-
gramu. Vsa poročila so bila soglasno
in z velikim odobravanjem sprejeta. —
Tov. Ljubič je poročal o razmerah v
Novem mestu ter žigosal škodljivo delo
tamkajšnjih meščanskih strank. Sledila
je nato živahna razprava, katere se je
udeležilo več zaupnikov in je bila kon-
čno soglasno sprejeta obširna resoluci-
ja, katere naj tvori podlago in smerni-
ce za naše nadaljnje delo. Kljub temu,
da je konferenca trajala do pol 2. ure
popoldne, so vsi tovariši vsrtrajali do
zaključka in s tem pokazali strankino
disciplino in razumevanje za narodno-
socialistično misel. Našim zavednim
novomeščanom iskrena zahvala z željo,
da tudi v bodoče zastavijo vse svoje si-
le za razvoj in napredek naše pravične
stvari.

Občni zbor krajevnice organizacije
NSS v Kočevju. V nedeljo, dne 10. t. m.
se je vršil v Kočevju izredni občni zbor
krajevnice organizacije, ki je pokazal,
da tudi tukaj kljub vsemu terorju narod-
no-socialistična ideja napreduje. Kot
zastopnika osrednjega izvrševalnega
odbora sta se udeležila občnega zbora
tov. Pelan in Šircelj, ki sta v izčrpnih
in jedrnatih govorih orisala splošen po-
litičen položaj in navdušila tovariše za
naše delo. Vsi sklepi so bili na zboro-
vanju soglasno sprejeti. Soglasno je bil
sprejet tudi predlog, da se je organiza-
cija izključila sedanji župan Novak, ki
menjava svojo politično barvo skoro
vsak teden. V naši stranki imajo me-
sta samo značaji in pravi narodni socia-
listi. Pri volitvah je bil izvoljen
predsednikom bivši župan tov. Medved,
podpredsednikom tov. Ličen, tajnikom
tov. Trdny, blagajnikom tov. Kramšek
in za odbornike: tov. Cuznar, Kame-
rič, Juvancič, Repsl, Hiti, Tomšič in
Kajtna. Tov. Medved se je nato v lepih
besedah zahvalil za izkazano zaupanje
in obljubil, da bo neumorno delal za
zmago naše pravične stvari. Po volitvah
se je obravnavalo še o strankini orga-

nizaciji, na kar je tov. prdsednik za-
ključil lepo uspeli občni zbor.

Javen shod na Jesenicah. V nede-
ljo, 17. t. m. se vrši na Jesenicah ob
pol 10. uri dopoldne v gostilni Wergles
javen shod NSS. Na dnevnem redu je
med drugim tudi poročilo o političnem

položaju in poročilo o razmerah v je-
seniški tovarni. Poročevalec iz Ljublja-
ne. Vabimo vse somišljenike, da se te-
ga shoda polnoštevilo udeleže. Poseb-
no vabimo jeseniško delavstvo, da pri-
de na ta shod in protestira proti redukc-
iji domačega delavstva.

Strokovni vestnik.

Ze zopet redukcija. Jeseniško delav-
stvo je zopet prizadeto na ta način, da
se odpušča od dela domače in starejše
delavstvo in sicer pod pretvezo, da
podjetje ne more več zaposliti vsega
delavstva in je vsled tega redukcija
neobhodno potrebna. Značilno pa je, da
niso bili reducirani v prvi vrsti nem-
ški in nemškutarski delavci, temveč se
je vrglo na cesto povečini domače de-
lavstvo. Podjetje pa namerava odpustiti
še 300 delavcev in se izgovarja, da je
nastala v tovarni kriza radi tega, ker
je carina na izvoz previsoka. Naša
strokovna organizacija je napravila že
vse korake, da ne bodo odpuščeni do-
mači delavci in je odbor naše podru-
žnice v permanenti, da vse potrebno
ukrene v sedanjih težkih dneh. Značil-
no je, da je soc. demokratična organiza-

cija tudi v tem slučaju na strani tujcev,
mesto da bi se tudi ona zavzela v prvi
vrsti za domače delavstvo. Stori-
li bomo vse, da se ta nakana podjetja pre-
preči, ker bi bila za tukajšnje delavstvo
naravnost usodopolna.

Zagorje. Podružnica NSSZ je prire-
dila kegljanje za dobitke, ki bo trajalo
do konca tega mesca. Dobitki za naj-
boljše kegljalce so precej visoki in zna-
ša njihova vrednost nad 10.000 kron.
Kegljanje se vrši vsako soboto, četrtek
in nedeljo na kegljišču gostilne g. Jana.
Vabimo vse naše tovariše in prijatelje,
da se kegljanja udeležujejo, da na ta na-
čin pripomorejo naši strokovni organi-
zaciji do primernega fonda v slučaju
najtežjih dni. Tovariši, v samopomoči
je naša rešitev!

Mladinski vestnik.

Vsem našim organizacijam (Brat-
stvo, Mladost) sporočamo, da je treba
prijaviti število udeležencev za glavni
zbor mladine v Mariboru, ki se vrši
7. in 8. septembra. To je važno zaradi
polovične vožnje, za katero smo zapro-
sili ministrstvo, da bomo mogli pravo-
časno razposlati izkaznice. Delegatov
naj prijavi vsaka organizacija po 10 in
poleg tega še ostale člane, ki se name-
ravajo udeležiti zborovanja. To bo naša
prva manifestacija ob naši severni me-
ji. — Osrednji izvrševalni odbor Jug.
nar. soc. soc. mladine v Ljubljani.

Ljubljanske mladinske organizacije
se zbero v petek, 15. t. m. ob eni popol-
dne i Pulpanovi čitalnici, od koder od-
koder odkorakajo k razvitiu prapora
»Bratstva« v Spodnji Šiški. Pozivamo
vse zavedne brate in sestre, da se raz-
vitiu gotsvo udeleže in da pridejo pra-
vočasno.

Prireditve »Bratstva« v Dravljah, ki
se je vršila preteklo nedeljo, je uspe-
la dobro tako v moralnem kot tudi v ma-
terijalnem oziru. Sodeloval je tambu-
raški zbor »Bratstva« iz Ljubljane. Po-
sebnost je ugajala amerikanska ženitev,
glede katere gre posebna zahvala bratu
K., ki smo ga vsi občudovali. Zabava,
pri kateri ni manjkal ples, je bila iz-
vrstna in si želimo več takih. Priredi-
tev je posetilo več somišljenikov iz
Ljubljane in Šiške in ostale okolice.

Tamburaški odsek »Bratstva« v Li-
tiji priredi v nedeljo dne 17. avgusta

veselico s sledečim sporedom: 1. Godba
(svira tam. zbor »Bratstva«). 2. Ples.
3. Šaljiva pošta. 4. Razne zabavne pri-
reditve (šala). — Bratje in sestre, ob-
iščite nas zopet enkrat po dolgem času
in pridite v nedeljo k nam, da se bomo
skupaj nekoliko porazveselili — toda
ne samo veselili, temveč tudi vzpodbu-
dili ter si dali nove moči do nadalje-
ga dela. — Veselica se vrši na Logu
pri Litiji, v gostilni pri »Makarju«.

Bratstvo v Litiji je zopet oživel. —
Kar je razvidno iz tega, da so se brat-
je in sestre začeli zopet posluževati
društvenega lokala. Preteklo soboto
smo imeli širši članski sestanek, na
katerem smo si začrtali nove smernice
za naše zimske delovanje. Ustanovili
smo si zopet dramatični odsek z name-
nom, da mora bolje delovati kakor je
doslej. Za odsekovega načelnika smo
si izvolili našega brata Kolbeta, ki je
obljubil, da bo žrtvoval v ta namen vse
svoje moči. Brat predsednik, Rudolf
Jelnikar, je v kratkem podal polletno
društveno delovanje ter vzpodbujal brate
in sestre k novemu delu ter pred-
vsem opozarjal na glavni zbor v Mari-
boru. Potem je povzel besedo brat
Kolbe, ki je imel jako pomemben go-
vor glede članarine, posameznih odse-
kov itd.

Nato je brat predsednik zaključil
lepo uspeli članski sestanek ter se en-
krat opomnil brate in sestre k resne-
mu delu.

Tedenske novice.

Vremenska katastrofa na Gorenjskem.

Velika je bila nesreča, ki je zadela
Šentjanj na Dolenjskem, predvsem ta-
mošnje rudarske družine, a še veliko
večja nesreča je zadela v noči prete-
klega petka Gorenjsko.

Bil je to po dolgem času prvi vroč
dan, sonce je pripekalo, pritisakala je
sopara. Ob solnčnem zatonu smo opa-
žali na tej strani brezpomembne obla-
ke, ki so se polagoma pričeli kopičiti
in napovedovati nevihto. Kmalu po
osmi uri se je začelo od te strani za-
molitko grmenje, križali so se mogočni
bliski. Po deveti uri pa je bilo nad
Grmado videti grozovit temnosiv oblak,
ki ga je vihar pognal po škofjeleških
hribih ter se je istočasno spremenil v
obliko vodnih curkov. Čuli smo straho-
vit piš, hropenje, grom, zamolklo buča-
nje. Utrgal se je oblak ravno nad hri-
bi, ki delijo razvodje proti Polhovemu
Gradcu in Dobrovi ter Škofji Loki in
Medvodam. Dve uri se je praznil oblak
nad tem hribovjem, dve uri je lilo za-
res, kot bi vlivaj iz škafa, kakor pri-
povedujejo očitvidi. Pri tem pa je še
divjal grozovit vihar, ki je z vodno po-
močjo z vsi silo neusmiljeno podiral
vse, kar mu je bilo na poti. Ruval je
drevesa, podiral hiše, kozolce in druge
naprave, voda pa je razjedala zemljo
ter ves ta plen gnala s seboj po po-
bočjih in obljudenih žlebovih v dolino.
To lepo gorovje je sedaj popolnoma
golo, brez zemlje in gozdov, samo gole
oprane skale štrlijo proti nebu. Po-
polnoma drug svet!

Prebivalci polhovgraske in dobrovske
doline, kjer teče Gradaščica, potem
ločniške grape, kjer teče Sora in pa
puštalske grape, kjer teče potok Hra-
stica pa so doživljali sodni dan. Na mah
so bila njihova domovja in vsa okolica
v vodi, ki je zalila vse. Nekateri ljudi
je zalotila že v spanju, objela jih z vr-
tinci, splavila jih iz hiše in odnesla v
smrt. Voda je drvela v hiše pri oknih
in vratih. Isto je bilo z živino, z opravo,
s pridelki. Šlo je vse v žrelo straš-
nega elementa. Kar ni zmogla voda in
njena sila, to je pomagalo tramovje in
velikansko drevje, ki ga je drvila voda
s seboj. Zato je podrtih veliko hiš, tako

da ni sledu, kje so stale, veliko jih je
izpodkopanih in napol zrušenih. Skrat-
ka: vse te grape so bile na mah en
sam hudournik, ki je razdiral tudi vse
komunikacije, pota in mostove ter po-
tokom po nekod odprl čisto nove struge.

Kaj se je pravzaprav dogajalo ta
nesrečni petek v teh krajih, pa smo
mogli doznati in pregledati šele te-
kom sobote in nedelje. Strahovit po-
gled, grozni prizori, človeku se krči
srce. Vse izpremenjeno, pokončano,
Močno narasle vode še prinašajo razno
blago, drevje, ljudi in živino. Ljudje
bledi, preplašeni, obupani tarnajo za
svoji, ki jih ni in jih ne bo več. Našli
so smrt v besni vodi. Tarnajo za živino
in drugim premoženjem, jokajo za do-
mom, za poljem, ki ga ni. Strašno,
strašno! Pokrajina je tako izpremenje-
na, da ni mogoče določiti meja, ki so
ločila posestva. Razdejano, obubožano!
Ubogo ljudstvo, ki si je z delom svojih
rok po vojni komaj malo opomoglo, je
uničeno.

Pomoč je nujno potrebna! Po vsaki
nesreči je treba pomagati, to nam uka-
zuje ljubezen do bližnjega, a ta nesreča
je nad vse huda. Zato pomagajmo vsi!
V prvi vrsti in pa tudi izdatno mora
pomagati država. S tem trdno računamo,
saj je prihitel takoj v soboto dopoldne
na kraj nesreče naš kralj. Pa tudi od
vlade pričakujemo razumevanja in hitre
pomoči.

Dosedaj so pogrešili 18 oseb in ve-
liko razne živine. Most čez državno ce-
sto pri Medvodah, ki pelje preko Sore
je močno poškodovan in je bila nevar-
nost, da se podere. Vode so padle. Se-
daj bo šele mogoče oceniti tudi straho-
vito škodo, ki bo znašala veliko mili-
onov.

Prosimo milodarov za to ubogo ljud-
stvo, pa naj si bo v blagu ali denarju.
Milodare sprejema naše uredništvo.

Dobro bi bilo, ako bi se tudi na le-
tošnjem veleselju v Ljubljani napra-
vila na kak način zbirka in ta namen.

Za revizijo uradniškega zakona. —
Glasom sklepa ministrskega sveta pri-
de vendar res do revizije krivičnega
uradniškega zakona. Minister za pravo-

sodje je že zahteval od vseh ministrov,
da podado za revizijo svoje predloge.
Najbolj pa ve uradništvo samo, kje ga
čevlji žuli. Zato je nujna potreba, da
uradniške organizacije takoj napravijo
primerne korake.

Stanovanjska zaštita. To, kar se do-
gaja pri nas s stanovanjskimi najemni-
ki, je že pod vsako kritiko. Deložiranje
bi se moralo odpraviti. — Družine
kratkoterminalno postaviti na cesto, to ni ka-
kor ne gre, tako se postopa s pritepenim
psom! Stanovanjski urad bi moral do-
biti zavetje za vsakogar, ki bi se imel
sodnijskim potom deložirati. Dokler te-
ga zavetja ni, sodišče ne bi smelo izvr-
šiti deložiranja. Kmalu bo potekla ve-
ljivost sedanjega zakona o zaščiti na-
jemnikov. Treba bo novega, boljsega
ali pa podaljšanje starega. V vsakem
slučaju pa moramo gledati na to, za to
se morajo zanimati naši slovenski po-
slanci in ministri, da se zakon spreme-
ni tudi v navedenem smislu. — O kaki
izpremembi zakona po znanih zahtevah
društva hišnih posestnikov, pa za dokaj
let še ne more in ne sme biti govora!
In ga tudi ne bo! Ko bo na razpolago
toliko stanovanj, da jih bomo poljubno
lahko zamenjavali, ko bodo vsele na
vežnih vratih zopet tablice z napisom
»stanovanje se odda«, ko ne bo več ba-
rakarjev in vagonarjev, takrat pa naj
se izpremeni tudi stanovanjski zakon
času in razmeram primerno. Do takrat
pa mirna Bosna, ker tudi ubogi ljudje
imajo svoj prav!

Naš novomeški sokolski prvak Štu-
kelj pri kralju. — Zmagovalec na pa-
riški olimpijadi novomeški rojak Štu-
kelj je dobil vabilo h kraljevi avdienci
na Bled. Kralj mu je čestital k uspehu,
ga lastnoročno odlikoval z redom Sv.
Save in ga povabil na kosilo. Pri tej
prilici se je živahno zanimal za novo-
meške razmere in dolenskega »Soko-
la«. — Čestitamo!

† Miha Moškerc. — V ponedeljek,
11. t. m. jutraj je umrl v Ljubljani g.
Miha Moškerc, dolgoletni urednik »Slo-
venca«. Mož je bil znana oseba v Ljub-
ljani in tudi po ostali Sloveniji, vsepo-
vsod radi svoje koncilijantnosti splošno
prijubljen tudi pri političnih nasprot-
nikih. Bil je mož poštenjak in blaga
duša. — Blag mu spomin!

Kraljeva rodbina zapustila Bled.
Ta teden je kraljeva rodbina zapustila
Bled. Kralj odide prihodnji teden v no-
tranjost Srbije, proti koncu avgusta pa
se poda z rodbino v Dalmacijo.

Letošnji veleseljem utegne biti za-
res zanimiv. Razstavljenih bo mnogo
novosti. Ena najbolj privlačnih novosti
bo radiotelefonska postaja.

Kmetstvo dekle in eigan. Rozalija
Hvastja iz Ježice pri Ljubljani je po-
begnila pretekli teden od svojih stari-
šev s ciganom, s katerim sta se že dalje
časa razumela.

Nova avtomobilna proga. — V teko-
čem tednu otvorita združeni občini Čr-
na in Mežica novo avtomobilno progo
in sicer: Črna-Mežica-Prevalje. Omni-
bus bo odhajal iz Črne po 4. uri jutraj
in prihajal v Prevalje na kolodvor k
jutranjemu vlaku ob 5.15. Ob 8.30 se
vrača iz Prevalj v Črno, kamor dospe
okoli 9.30. Popoldne odhod iz Črne ob
14.30, prihod v Prevalje kolodvor ob
15.30, odhod Prevalje kolodvor ob
18.00, prihod v Črno ob 19.00. — Z
otvoritvijo te proge se ustreže v naj-
večji meri potrebam domačega prebi-
valstva, trgovstva in posebno pa še tu-
ristom, katerim se nudi sedaj priložnost
v najkrajšem času iz Kamniških planin
posetiti Peco, Uršulo itd. — Marsikje bi
se dalo v občo korist odpraviti sedanjo
komunikacijsko mizerijo, samo če bi
sedeli v občinskih zastopih moške, ki
imajo smisel za ljudske potrebe.

Vremenske nezgode — svetovni po-
jav. Ne samo pri nas nam uničuje silno
neurje naše domove, naše vasi, uničuje
polja, pokončuje ljudi in živali. Tudi
drugod se dogajajo te nesreče in še v
hujši meri. Tako na Kitajskem in Ja-
panskem, kjer je uničenih na tisoče
hiš, na tisoče ljudi je postalo žrtev vo-
de in viharjev, cele pokrajine so uni-
čene. O tem poročajo listi naravnost
strahovitosti. Škoda je sploh neprecen-
ljiva. Pa ne samo to. Preostali ljudem,
celim pokrajinam preti lakota, ki bo
nastala, ker so uničeni pridelki, uniče-
ne tovarne, razna podjetja, železnice itd.

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu naznanjam,
da točim

prvo vrstna blizelska vina
od najboljših vinogradnikov.

Preskrbljeno je tudi za dobro
kuhinja z gorkimi in mrzlimi
jedili.

Za obilen obisk se priporoča
gostilna „pri Novaku“,
v Sp. Šiški, Vodnikova cesta 300

Gospodarstvo.

Koliko je vreden dinar?

	Ta teden	Prejšnji teden
100 švic. frankov stane	1525—	1534 5
100 franc. frankov »	445—	447—
100 laških lir »	363 5	356 5
100 čeških kron »	238—	241 5
100 avst. kron »	0 114	0 116 5
100 ogrskih kron »	0 108 5	0 11
100 bolg. levov »	59 02	60—
100 dolarjev »	8040—	8125—
100 angl. funtov »	36400—	36300—

Curiška borza.

	13. avg.	6. avg.
100 dinarjev je stalo	6 60	6 45
100 franc. frankov »	29 45	29 05
100 laških lir »	23 97	23 35
100 čeških kron »	15 70	15 65
100 avst. kron »	0 00748	0 0074
100 ogrskih kron »	0 007	0 0069
100 bolg. levov »	3 87	3 92
100 dolarjev »	530 50	530 25
100 angl. funtov »	2405—	2366—

Tajinstveni morilec deklet.

(Pravica ponatisa pridržana.)

(Nadaljevanje.)

Johnsonove vile se Harry skrbno izogiblje. Prav odleglo mu je, ko je opazil, da je dala mati njegove nekdanje neveste napraviti na vrtu visoko, zida-

no ograjo. Sedaj se mu ni več treba bati, da bi mu prišla Izabela pred oči.

Nekega dne popoldne se zopet bliža ura, o kateri se je navadno podal k svoji nevesti na obisk. Harry si najame izvoščka in se odpelje k svoji nevesti. Kot običajno, se tudi danes ne pelje tik pred vilo, ampak izstopi že na bližnjem oglu, ker ne mara, da bi ga kdo opazil iz Johnsonove vile. Le še par korakov ga loči od vrtnih vrat, skozi katere je navadno hodil v vilo, tedaj pa mu naenkrat zastane noga. Malo pred seboj zapazi moža, ki drzno in energično gleda okrog sebe, se počasnih korakov izprehaja ob vrtu ter venomer motri okna v vili. Harry se sicer nekoliko čudi njegovemu zagonetnemu obnašanju, zlasti še, ker se tuje pogosto ozira okrog sebe. Očividno je sedaj zapazil Harryja. — Tedaj jo pa hitrih korakov mahne preko ceste in zgine nekaj trenutkov nato Harryja izpred oči.

»Čudno! Tujec je bil zelo elegantno oblečen. Gotovo ne more biti ljubimec Elisine služkinje. Pa ne, da bi imel njegov pojav pomeniti kaj drugega?«

Ljubeznjiva Isabelina slika se pojavi Harryju v duhu pred očmi. Zopet čuti skelečo bol v svojih prsih. Toda s silo zatre v sebi moreči občutek in hitrih korakov odide po stopnicah navzgor, kjer mu pride nasproti Elisina služkinja ter mu s hudomušno pokaže vrata sobe, v kateri se nahaja njena gospodarica, dobro vede, da sme Harry vsako minuto nenapovedano vstopiti.

Hitro odpre mladi mož vrata. Obraz mu žari veselja, ko zagleda svojo lepo

nevesto v zapeljivi domači obleki na divanu sede. Ko zagleda Harryja mu z razprostrtimi rokami hiti nasproti. Sekundo nato že tesno objemlje svojega zaročenca.

»Ti, hudobnež,« ga poredno nagovori, »včeraj se ves dan nisi pokazal, oh — kako sem bila nesrečna!«

»Oprosti, moja sladka ljubica! Priprave za najino poroko, so me tako zaposlile, da mi je bilo prepozno, priti k tebi.«

»Prepozno? Harry — pridi, kadar ti drago, vrata so ti vedno odprta!«

S strastjo, ki skoro ne pozna meje, si poročna dvojica razodeva svojo ljubezen. Harry je uverjen, da bi brez Elize ne mogel živeti.

Končno Eliza šaljivo povabi Harryja k sebi rekoč:

»Tukaj, vsedi se na mojo stran! Sedaj prejmeš kazen, ker si me včeraj zanemarjal.«

Njegovo glavo pritisne na svoja valjujoča prsa in ga tako divje poljublja, da mu skoro zastane sapo. Naposled vendarle preneha s svojim strastnim poljubljanjem.

»No, sedaj mi pa povej, Harry, kdaj se poročiva?«

»Glede tega sem ravnokar hotel tebe vprašati, moja draga! Izrazila si željo, da bi praznovala najin poročni dan kar mogoče sijajno v londonski katedrali. Kakor sem pa dognal, je v tej napovedanih toliko porok, da bi se mogla poročiti šele prihodnji teden. Pač pa bi se mogle poročne ceremonije v podružnični cerkvi izvršiti že pojutrišnjem. Seveda moraš upoštevati, da se tam ne

bo vršila poroka s takim sijajem, kakor bi to ti rada imela.«

»Torej počakajva še en teden, draga moj. Sicer mi bo težko čakati, ker bi bila že tako rada za vedno tvoja, toda poroka se mora izvršiti najinemu stanu primerno. O najini poroki naj govori vsa odlična londonska družba!«

Harry pritrdi njenemu naziranjju.

»Kakor želiš, moja draga. Popolnoma se strinjam s tvojo željo.«

»Nekaj časa bova še bivala v tej vili, da ne bodo Johnsonovi mislili, da se skrivava pred njimi, kaj ne?«

»Da, srček moj!«

»In potem naj prične življenje življenja. V boljših krogih hočem občevati, gledališče, dirke, skratka vsa zabavišča svetovnega mesta bova obiskala. Kasneje pa se podava na daljše potovanje, ali si tudi ti, draga moj, tega misliš?«

Harry navdušeno pritrdi. Da, »odpotovali, potem bo vsaj daleč od Izabele, gotovo jo potem kmalu pozabi. Kako slabo vendar pozna Harry svoja srčna čustva! — Kaj potem, če se vzbudi iz svojih ljubezenskih sanj?«

Sedaj je seveda ves srečen, da sme imenovati lepo žensko za svojo. Strastno jo pritisne k sebi. Na preteklost se ne zmisli, sedaj se naslaja samo še na sedanjost. Na mah mu pa pade nekaj na um. Spomni se moža, ki ga je videl pred vilo. Morda je bil kak tat — saj je njegova nevesta brezmejno bogata — morda so celo kovali načrt za vlom. — Sicer ima njegova nevesta precej osebja, vendar pa smatra za bolj umestno, da jo opozori na možnost vloma.

»Elisa, ali imaš mnogo gotovine doma?«

Eliza ga začudeno pogleda. »Kaj hočeš s tem reči, Harry? — Ne, svoje premoženje imam shranjeno v več bankah.«

»Ne razumi me napačno, moja draga! Malo prej sem videl nekega moža, ki je zelo pozorno motril vilo ter takoj zginil, ko sem prišel jaz. Četudi je bil zelo elegantno oblečen, je vsekakor mogoče, da je imel zle namene. — Izraz obraza se mi je zdel zelo energičen in pretkano drzen.«

Eliza ničesar ne odgovori. »Začuden jo gleda Harry. Obraz ji je mrtvaško blede, oči napol zaprte.«

»Za božjo voljo, Eliza, kako neki se le moreš takoj tako močno prestrašiti! Saj je to samo moja sumnja, sicer pa imaš mnogobrojno služinčad, toda kljub temu sem te hotel nato opozoriti.«

Njene ustnice so bele kot sneg, vendar se s silo dvigne kvišku, da, poskuša se celo smehljati.

»Prav pošteno si me prestrašil. Jaz sem zelo boječa, Harry; pred zločinci me je posebno strah.«

»Služabniku bom dal potrebna navodila, da dobro pazijo.«

»Da, le stori to, Harry, tudi jaz jim bom dala navodila. — Oh, kako me je strah, če se le zmislim na — vlom.«

»Da bi ti vendar ne bil ničesar povedal.«

(Dalje prih.)

Odgovorni urednik Anton Brandner.
Tiska tiskarna M. Hrovatin v Ljubljani.
Izdaja konzorcij »Nove Pravde«.

AVTO - VOZI

BREZ
RENCINA!JU GO - HAG
LJUBLJANA
BOHORIČEVA UL. 24
TELEFON ŠTEV. 560

Originalne (prave)

potrebščine (fixat, preservat) za

Opalograph

kakor tudi KOMPLETNE APARATE dobite
samo pri

LUD. BARAGA

Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 611.

TVORNIC A DEŽNIKOV

L. Mikuš, Ljubljana, Mestni trg

priporoča svojo zalogo dežnikov in sprehajalnih
palic po najnižji ceni.Najcenejše kupite manufakturno blag
v trgovini

Franc Rozman

Celle, Glavni trg št. 8

Naša dolžnost je,
da kupujemo od
turdik, ki inseri-
rajo v našem listu!Vsak dan trikrat
sveže pecivo

priporoča

Jean Schrey, nasl.
JAKOB KAVČIČ

parna pekarna

Ljubljana, Gradišče 5

BRZO-BRZO
na vlak v Celje
v veletrgovino

R. STERMECKI

kjer kupite letos

sukno za moško, in volneno za ženske obleke,
belo, pisano in rujavno platno, kakor
tudi vso drugo manufakturno robo po čudovito nizkih
cenah v veletrgovini R. Stermecki, Celje.

Trgovci engros-cene.

Cenik zastoj!

Franc Szantner

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1

špecialist za ortopedična in anatomska
obuvala in trgovec s čevlji, sprejema
tudi vsa popravila.Česar ne veš, vprašaj
Univerzitetni Informativ. Biro
„ARGUS“
Knez Mihailova 35, Tel. 6-25
BEOGRAD
(Pasaž Akademije nauka).Oglašajte
v
Novi Pravdi!

Trboveljski premog in drva

dobavlja

Družba ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg 8

Telefon 220 Plačilo tudi na obroke. Telefon 220

TVORNIC A SVETLIN

SVETLIN **Marica** **Vegova ul.** **SVETLIN**

Priporoča.

da poskusite najboljše
kemične izdelke za čevlje in usnje.
Zahtevajte po vseh trgovinah
in povsod Svetlin krema - i. f. d.

Vse pisalne, risalne in
šolske potrebščine do-
bite najceneje v papir-
ni trgovini

Miroslav Bivic

Ljubljana

Sv. Petra cesta 29.

Lastna knjigovoznica.

Velika zaloga šolskih

zvezkov, map, in blokov.

Očala, ščipalci

ure, zlatnina najboljše

kupite pri

Fr. P. Zajec,

izprašenem optiku in urarju

Ljubljana, Stari trg 9.

Stekla natančno po zdrav-

niških predpisih.

Tone Malgar

Pleskar za stavbo in pohi-
stvo, lakiranje vozniških koles
v ognju. Sobni slikar. Specij-
alni oddelek za črko-
karstvo na steklo, pločvino,
zid, les itd. itd.Delavnice: Kolodvorska ul. 6,
Celovška cesta 121.Naročila se sprejemajo v
Kolodvorski ulici št. 9.

Štefan Ferant

ur ar državnih železnic

Celje, Dečkov trg 3

priporoča svoje urarsko
in zlatarsko obrt. - Cene
solidne.Jugoslovanski kreditni zavod
v Ljubljani, Marijin trg. šte. 8., reg. zadr. z o. z.

sprejema vloge na knjižice in plača čistih

7%

obresti brez odbitka rentnega in invalidskega davka. Za večje
in stalne vloge kakor tudi za vloge v tekočem računu obresto-
vanje po dogovoru.

Podeljuje kratkoročne trgovske in personalne kredite najkulantneje.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Delniška glavica Din 50.000.000—	Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta	Brzjavni naslov: BANKA LJUBLJANA
Rezervni sklad ca.: Din 10.000.000—	Podružnice: Brezice Kranj Ptuj Celje Logatec Novo mesto Črnomelj Maribor Trst Gorica Metković	Telefon šte. 26, 413, 502, 503 in 504.

Se priporoča za vse v bančno stroško spadajoče posle.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Podružnice: Maribor Novo mesto Rakek Slovenjgradec Slov. Bistrica	Dunajska cesta šte. 4 (v lastni stavbi) Kapital in rezerve Din 18.300.000. Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.	Ekspoziture: Konjice Meža-Dravograd
--	---	---

Brzjavni: Trgovska. Tel.: 139, 145, 458.

Ljubljana, Mestni trg 5 O. BERNATOVIC Konfekcijska trgovina